

Naturvårdsverkets författningssamling

ISSN 1403-8234

Naturvårdsverkets föreskrifter om jägarexamen

NFS 2005:4

Utkom från trycket
den 30 mars 2005

beslutade den 17 februari 2005.

Med stöd av 2 kap. 4 § vapenförordningen (1996:70) föreskriver Naturvårdsverket följande.

Organisation m.m.

1 § Den som önskar erhålla tillstånd till innehav av jaktvapen skall avlägga jägarexamen i enlighet med bestämmelserna i denna föreskrift.

2 § En samrådsgrupp för den centrala ledningen av verksamheten rörande jägarexamen skall tillsättas av Naturvårdsverket. I samrådsgruppen skall ingå två representanter för Naturvårdsverket samt en representant för var och en av Rikspolisstyrelsen, Svenska Jägareförbundet, Jägarnas Riksförbund och Svenska Naturskyddsföreningen.

Naturvårdsverket utser ordföranden i gruppen.

3 § Jägareorganisationerna (Svenska Jägareförbundet och Jägarnas Riksförbund) skall inom varje län svara för provens praktiska genomförande.

4§ Det framgår av 4 § vapenförordningen att proven för jägarexamen skall avläggas inför en av polismyndigheten förordnad provledare.

Vid varje provbana skall normalt finnas 3-5 stycken provledare.

Provledare är underställd respektive jägarorganisation och skall i övrigt fullgöra de arbetsuppgifter som åläggs denna av sin organisation.

5 § Erforderligt antal godkända provplatser (skjutbanor) för jägarexamen skall finnas i varje län med hänsyn till provverksamhetens omfattning, resvägar, befolkningsunderlag m.m.

De centrala jägarorganisationerna (se 3 §) skall teckna ansvarsförsäkring för de på provplatsen tjänstgörande provledarna och funktionärerna samt provtagarna.

6 § I 4 § vapenförordningen anges att Svenska Jägareförbundet och Jägarnas Riksförbund skall lämna förslag till provledare till polismyndigheten. Detta skall göras till polismyndigheten i det polisområde där provledaren i huvudsak skall vara verksam.

Person som förordnas till provledare

- skall ha genomgått av Naturvårdsverket fastställd provledarutbildning och ha tjänstgjort jämsides med förordnad provledare vid minst två teoretiska och tjugo praktiska delprov

NFS 2005:4

- skall med godkänt resultat ha genomgått samtliga prov i jägarexamen
 - bör ha genomgått studiecirklar eller motsvarande inom ämnesområdet jakt och viltvård
 - skall bedömas lämplig med hänsyn till yrkesverksamhet och personliga egenskaper
 - skall vara känd som en kunnig och omdömesgill jägare med bred jaktlig erfarenhet och om möjligt ha erfarenhet av undervisning
 - bör vara känd inom jägarorganisation i länet eller annan liknande organisation.
- Förordnande som provledare gäller för viss tid, dock längst fem år.

7 § Förordnande som provledare kan återkallas av polismyndigheten, om

- provledare begått brott av sådan karaktär att denne måste bedömas som olämplig för sitt uppdrag
- provledaren drabbas av sjukdom, skada eller annat men, som gör att provledaren inte kan fullgöra sitt uppdrag
- provledaren själv begär att få beslutet upphävt eller efter hemställan av respektive jägarorganisation
- andra särskilda skäl föreligger.

8 § Respektive jägarorganisation skall *skyndsamt* utreda eventuella klagomål mot provledares sätt att fullgöra sina uppgifter.

Om det finns grund för att provledaren skall skiljas från sitt uppdrag skall respektive jägarorganisation skriftligen redovisa frågan till vederbörande polismyndighet och hemställa att provledarens förordnande återkallas

Om polismyndigheten beslutar återkalla tillståndet eller om detta löper ut, skall provledaren omgående återlämna all materiel och samtliga handlingar som rör provverksamheten till respektive jägarorganisation.

Om polismyndigheten har återkallat tillståndet skall kopia på samtliga handlingar i ärendet och handlingar som rör provverksamheten skickas till Naturvårdsverket. Det ankommer på respektive jägarorganisation att kontrollera att samtliga handlingar enligt ovan skickas till Naturvårdsverket.

Jägarexamen - innehåll m.m.

Innehåll

9 § En fullständig jägarexamen består av ett teoretiskt prov och tre praktiska delprov. Före praktiska prov skall godkänt teoretiskt prov avläggas.

Teoretiskt prov	Bestående av 70 frågor
Praktiska prov	1 Hagelgevårsprov 2 Grundprov/kulgevär 3 Högviltprov/kulgevär

De tre praktiska delproven skall bestå av följande moment:

NFS 2005:4

- Hagelgevårsprov** - Säker hagelgevärshantering
- Avståndsbedömning
- Lerduveskjutning
- Skjutning mot markmål
- Grundprov/kulgevär** - Säker kulgevärshantering
- Precisionsskjutning
- Högviltprov/kulgevär** - Skjutning mot *såväl* stillastående *som* löpande älgfigur.

Om Grundprov/kulgevär inte avlagts före Högviltprov/kulgevär skall momentet Säker kulgevärshantering ingå. Vid underkänd Säker kulgevärshantering skall provet mot stillastående och löpande älgfigur avbrytas.

Momenten Speciell hagelgevärshantering under Säker hagelgevärshantering (16 §) - och Speciell kulgevärshantering under Säker kulgevärshantering (23 §) - som ingår i Hagelgevårsprovet respektive i Grundprov/kulgevär måste avläggas med godkänt resultat innan sådant prov får fortsättas.

Ett praktiskt delprov skall genomgåas med samtliga moment under samma dag. Vid extrema väderleksförhållanden eller motsvarande får dock provledare besluta att något moment får genomföras senare.

10 § Godkänt prov gäller tills vidare.

Provledare skall utfärda intyg över genomgånet prov.

11 § Som typer av jaktvapen räknas vid ansökan om tillstånd följande vapen:

Hagelgevär

Alla hagelgevär - oavsett kaliber, antal pipor, pipornas placering, funktions sätt, laddningskapacitet, jaktligt användningsområde etc. - samt kombinationsvapen med en eller flera hagelpipor.

Kulgevär avsedda för patroner i klass 2-4 samt för jakt tillåtna luftgevär

Alla kulgevär avsedda för patroner i klasserna 2, 3 och 4 enligt 14 § Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2002:18) - oavsett kaliber, antal pipor, pipornas placering, funktionssätt, laddningskapacitet, jaktligt användningsområde etc. - samt kombinationsvapen med en eller flera kulpipor av kaliber/kalibrar avsedda för patroner i klasserna 2, 3 och 4.

Till denna vapentyp räknas även luftgevär tillåtna för jakt, se Naturvårdsverkets föreskrifter om jakt och statens vilt 20 § (NFS 2002:18).

Kulgevär avsedda för patroner i klass 1

Alla kulgevär avsedda för patroner i klass 1 enligt Naturvårdsverkets föreskrifter - oavsett kaliber, antal pipor, pipornas placering, funktions sätt, laddningskapacitet, jaktligt användningsområde etc. - samt kombinationsvapen med en eller flera kulpipor av kaliber/kalibrar, avsedda för patroner i klass 1.

Teoretiska prov

12 § För det teoretiska provet skall finnas frågeformulär som innehåller frågor som fastställts av Naturvårdsverket.

13 § Det teoretiska provet skall innehålla 70 frågor inom nedanstående ämnesområden, nämligen:

- Artkännedom
- Jaktlagstiftning m.m.
- Vapenlagstiftning
- Säkerhet vid vapenhantering
- Jaktetik
- Ekologi
- Naturens och djurens utveckling
- Miljö och naturvårdshänsyn
- Viltvård
- Fångst av vilda däggdjur och fåglar
- Viltforskning
- Skjutvapen
- Ammunition och ballistik
- Skjutteknik
- Skottverkan
- Eftersök av skadat vilt
- Jakthundar
- Jaktmetoder
- Omhändertagande av fällt vilt
- Skador förorsakade av vilda däggdjur och fåglar
- Skadskjutning

Provet skall lösas på högst 60 minuter.

För att provet skall kunna godkännas måste minst **60** frågor vara rätt besvarade.

14 § Provledare får använda det teoretiska provet endast i samband med provtagning. Provtagare får inte behålla frågeblankett. Denna får inte heller kopieras.

Vid prov får hjälpmedel inte användas. Provet avbryts för den som fuskar.

Provtagare får avlägga endast ett teoretiskt prov en och samma dag.

Praktiskt hagelgevärsprov

15 § Det praktiska hagelgevärsprovet skall innehålla följande moment:

1. Säker hagelgevärshantering
2. Avståndsbedömning
3. Lerduveskjutning
4. Skjutning mot markmål

Momenten 1 och 2 får utföras som ett enda moment - enligt vad som föreskrivs nedan (18 §).

För att bli godkänd skall provtagaren godkännas i samtliga moment.

16 § Vid Säker hagelgevärshantering skall provtagarens förmåga att hantera sitt hagelgevär säkert prövas på två sätt:

- a) *Speciell hagelgevärshantering*, där provtagaren skall utföra vissa handlingar med ett hagelgevär på en särskild provplats. Vapenhanteringen kontrolleras och bedöms därvid i detalj enligt ett särskilt program.
- b) *Allmän hagelgevärshantering*, där provtagarens vapenhantering skall kontrolleras och bedömas allmänt i samband med att Avståndsbedömning, Lerduveskjutning och Skjutning mot markmål genomförs.

För att kunna godkännas måste provtagarens vapenhantering vara helt korrekt och vapenvanan i övrigt godtagbar.

17 § Vid *Avståndsbedömning* skall provtagarens förmåga att bedöma om ett mål är inom eller utom hagelhåll prövas.

Sammanlagt fem viltfigurer (däggdjur) av falltyp skall visas samt en fågelsiluett mot fri himmel. Fågelsiluett och rådjursfigur skall för godkänt prov vara placerade på max 20 meters avstånd från provtagaren och för underkänt på 30 meters avstånd från provtagaren. Provtagaren skall markera ett skott med geväret mot de figurer han anser vara inom hagelhåll.

För att kunna godkännas krävs att provtagaren inte markerar skott mot något av målen utom skothåll och att provtagaren markerar skott mot samtliga mål inom skothåll.

18 § Avläggs proven i 16 och 17 §§ samtidigt (kombinationsprov) skall provtagaren förflytta sig efter en markerad stig, utefter vilken förekommer vissa hinder och där provtagaren på sex platser ges möjlighet att markera skott med sitt gevär mot viltfigurer (5 markbundna vilt och 1 fågelsiluett).

För att kunna godkännas krävs att provtagaren uppfyllt samma krav som gäller för Säker hagelgevärshantering och Avståndsbedömning.

19 § Vid *Lerduveskjutning* skall provtagaren skjuta mot sex lerduvor som kastas rakt ut och bort från en plats omedelbart intill provtagaren - från-skott. Minst fyra träffade duvor krävs för godkänt prov.

20 § Vid *Skjutning mot markmål* skall provtagaren skjuta mot ett vänster- och ett högergående markmål på 20 meters avstånd - sidskott. Båda målen skall träffas för att provet skall vara godkänt. Som träff räknas minst åtta hagel (US nr 7-2,5 mm/7,5-2,4 mm) inom träffområdet (Ø 9 cm, placerat över lung-hjärtområdet) för hare eller rävför, eller 28 hagel inom träffområdet (Ø 18 cm, placerat över lung-hjärtområdet) för rådjursfigur.

21 § Den provtagare som, före inskrivning för prov, uppträder olämpligt med medfört gevär får inte genomgå prov.

Felaktig vapenhantering sedan något delprov ägt rum men annat delprov inte påbörjats skall föranleda tillrättavisning.

Om provtagaren underkänts i Speciell hagelgevärshantering enligt 16 § eller underkänts i något av momenten Avståndsbedömning/Säker hagelgevärshantering/Lerduveskjutning eller Skjutning mot markmål på grund av uppenbart undermålig vapenhantering, skall hagelgevärsprovet avbrytas. Andra godkända moment i hagelgevärsprovet får i sådant fall inte tillgodoräknas.

Praktiskt grundprov/kulgevär

22 § Det praktiska grundprovet/kulgevär skall innehålla momenten

1. Säker kulgevärshantering
2. Precisionsskjutning

23 § Vid Säker kulgevärshantering skall provtagarens förmåga att säkert hantera sitt kulgevär prövas på två sätt:

- a) *Speciell kulgevärshantering*, där provtagaren får utföra vissa handlingar med ett kulgevär, varvid vapenhanteringen kontrolleras och bedöms i detalj enligt ett särskilt program.
- b) *Allmän kulgevärshantering*, där provtagarens vapenhantering kontrolleras och bedöms allmänt i samband med att momentet Precisionsskjutning genomförs.

För att kunna godkännas måste provtagarens vapenhantering vara helt korrekt och vapenvanan i övrigt godtagbar.

24 § Den provtagare som, före inskrivning för prov, uppträder olämpligt med medfört gevär får inte genomgå prov.

Om provtagaren underkänts i Speciell kulgevärshantering eller underkänts i Precisionsskjutning på grund av uppenbart undermålig vapenhantering, skall kulgevärspövet avbrytas.

Nytt prov måste i sådant fall göras av hela Grundprov/kulgevär annan dag.

25 § I *Precisionsskjutning* skall provtagarens förmåga att skjuta två väl sammanhållna träffbilder om fyra skott vardera prövas. Den första träffbilden skall provtagaren skjuta från skjutstol och den andra med jägarmässigt stöd.

Skjutavståndet skall vara 80 meter.

För att kunna godkännas krävs att kulhålén i respektive serie täcks helt av cirkelrunda träffbildsmallar.

Serie skjutén från skjutstolen får ha högst 12 cm spridning.

Serie skjutén med jägarmässigt stöd får ha högst 17 cm spridning.

Om bara den ena serien är godkänd, skall momentet underkännas.

Praktiskt Högviltprov/kulgevär

26 § Det praktiska Högviltprovet/kulgevär skall vara utformat som respektive jägareorganisations älgskytteprov och innehålla

1. Skjutning mot stillastående älgfigur
2. Skjutning mot löpande älgfigur.

Om detta delprov avläggs före grundprov kulgevär skall provet börjas med Säker kulgevärshantering.

27 § Provtagare som önskar avlägga godkänt Högviltprov/kulgevär skall på godkänd skjutbana för klass 1 och inför provledare skjuta ”Godkänd” för erhållande av respektive jägareorganisations älgskyttemärke i brons.

28 § Vid praktiskt Högviltprov/kulgevär skall provtagaren skjuta minst 3 godkända 4-skottserier samma dag för godkänt. Vidare får provtagaren inte skjuta mera än 9 stycken 4-skottserier samma dag.

Omprov av underkänt prov

29 § Den som helt eller delvis underkänts i prov, har rätt att avlägga nytt prov.

Omprov av helt underkänt prov eller på grund av fusk eller uppenbart undermålig vapenhantering avbrutet prov, får inte göras samma dag.

Om endast *ett* av momenten Avståndsbedömning, Lerduveskjutning eller Skjutning mot markmål i hagelgevärsprovet underkänts, får högst 2 omprov av det underkända momentet göras samma dag. Motsvarande gäller om momentet Precisionsskjutning i Praktiskt grundprov/kulgevär underkänts.

Utformning av provplatser

30 § De skjutmoment med skarp ammunition som ingår i delproven Praktiskt hagelgevärsprov och Praktiskt grundprov/kulgevär samt i Högviltprov/kulgevär får genomföras endast på sådana platser på skjutbanan som vederbörande myndigheter godkänt för skjutning med de aktuella vapentyperna.

Prövning av provtagare med fysiska handikapp m.m.

31 § Vid prövning av provtagare med någon form av handikapp skall proven anpassas till den typ av handikapp provtagaren har.

Avgifter m.m.

32 § Provtagare skall erlägga avgift för respektive prov enligt följande:

Teoretiskt prov	200 kronor
Komplett hagelgevärsprov	340 kronor
Omprov, lerduveskjutning	80 kronor
Omprov, markmål	80 kronor
Omprov, avståndsbedömning	80 kronor
Omprov, kombinationsprov	80 kronor
Komplett grundprov, kulgevär	160 kronor
Omprov, precisionsskjutning	80 kronor
Praktiskt kulgevärsprov, högvilt	140 kronor
Tilläggsserie 1	25 kronor
Tilläggsserie 2	25 kronor

Skjutbanans kostnad för ammunition tillkommer.

Bevis om jägarexamen

33 § Intyg över avlagda prov i jägarexamen skall av förordnad provledare utfärdas och sammanställas i form av ett jägarbevis.

Avlagda prov skall registreras enligt följande:

Intyg om genomgången prov i jägarexamen - intyg

Provledare som leder prov för jägarexamen vid en viss provbana skall känna till banans särskilda registernummer. Detta skall anges i rutan för provbana.

Avlagda prov skall redovisas på särskild intygsblankett och data-registreras på sätt som medger att samtliga prov kan dokumenteras samlat och entydigt.

Intygsblanketter föreligger i set om original jämte två kopior (blå och gul). På gul kopia får dock inte personnummer, namn och adress anges.

Setet är självkarbonerande - text erhålles på kopiorna samtidigt som originalet fylls i.

Intygsblanketter som tilldelats en provbana får inte användas vid verksamhet på annan provbana. Om provledare genomför praktiskt kulgevärsprov högvilt på älgskyttebanor som inte är godkänd jägarexamensbana skall detta redovisas på den bana provledaren tillhör och använda denna banas intyg.

Registernummer för provledare

34 § Varje provledare skall av Naturvårdsverket tilldelas ett registernummer bestående av länsbokstav och två eller tre siffror.

Provledaren skall efter sin namnteckning på intyg och jägarbevis ange detta registernummer.

Registernummer för skjutbanor

35 § Varje provbana liksom varje kompetensbana för älgskyttemärket skall ha ett registernummer bestående av länsbokstav och tre siffror.

Provledare som leder prov för jägarexamen vid viss provbana skall känna till banans registernummer. Detta skall anges i rutan för provbana.

Övergångsbestämmelser

Dessa föreskrifter träder i kraft den 1 maj 2005, varvid Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 1999:9) med föreskrifter om jägarexamen upphör att gälla.

Provtagare som avlagt godkänt teoretiskt grundprov före dessa föreskrifters ikraftträdande ges möjlighet att komplettera med det teoretiska högviltprovet fram till 2005-12-31. Detta skall gälla de provtagare som avlagt godkänt teoretiskt grundprov sedan kravet på jägarexamen infördes 1985-01-01. Provtagare kan vid praktiskt Högviltprov/kulgevär inte tillgodräkna sig godkända 4-skottserier som avlagts före den nya författningens ikraftträdande.

Naturvårdsverket

LARS-ERIK LILJELUND

Christer Pettersson
(Viltförvaltningsenheten)

Utgå från denna kolumn. Sök upp den rad där de vapen finns som provtagaren (eller motsvarande) redan har. Följ sedan raden åt högre och stanna i den ruta ovanför vilken de vapen finns angivna som provtagaren önskar anskaffa. Där står vilka prov som måste avläggas.

Sök här upp de vapen som provtagaren (eller motsvarande) vill anskaffa.

	Hagel	Kula 1	Kula 2	Kula 1 + Kula 2	Kombi 1 Hagel + Kula 1	Kombi 2 Hagel + Kula 2	Kula 1 + Kombi 2 Kula 2 + Kombi 1 Kombi 1 + Kombi 2
Inget vapen alls	A 1	A 23	A 3	A 23	A123	A 13	A123
Hagel	0	A 23	A 3	A 23	A 23	A 3	A 23
Kula 1	A 1	0	0	0	A 1	A 1	A 1
Kula 2	A 1	A 23	0	A 23	A 12 3	A 1	A 12 3
Kula 1 + Kula 2	A 1	0	0	0	A 1	A 1	A 1
Kombi 1 Hagel + Kula 1 Hagel + Kombi 1 Kula 1 + Kombi 1	0	0	0	0	0	0	0
Kombi 2 Hagel + Kula 2 Hagel + Kombi 2 Kombi 2 + Kula 2	0	A 23	0	A 23	A 23	0	A 23

Fotnot:

Kula 1 avser klass 1 enligt 14 § i Naturvårdsverkets föreskrifter NFS 2002:18.

Kula 2 avser klasserna 2-4 enligt samma föreskrifter.

A = teoretiskt prov

1 = Hagelgevårsprov

2 = Grundprov/kulgevär

3 = Högviltprov/kulgevär